

18. Elektronikus levelezés

- Ismertesse az elektronikus levelezés alapfogalmait!
- Ismertesse az elektronikus levél részeit!
- Mutassa be egy tetszőlegesen választott levelezőprogram szolgáltatásait!
- Küldjön a választott programmal egy rövid levelet a megadott címre! A levélnek több címzettje legyen, legyen melléklet, kérjen automatikus visszaigazolást!

Az **Internet** egy világméretű számítógép-hálózat, mely kisebb hálózatok ezreinek összekapcsolódásából áll össze, hálózatok hálózata, mely adatok továbbítását teszi lehetővé az egész világon. Ez is mint más elterjedt informatikai dolog, az Amerikai Egyesült Államokból indult, azonban mára az Interneten már több millió számítógép van összekapcsolva, a világ minden részén.

Szolgáltatások az Interneten

Az Internet egy kommunikációs közeg, egy "információs szupersztráda". De vajon mire lehet használni ezt az "országutat", milyen szolgáltatásokat érhetünk el rajta keresztül? Legelterjedtebb internetes szolgáltatások közé tartozik a távoli állományátvitelre szolgáló FTP, az üzenetküldésre szolgáló elektronikus levelezés (E-mail), valamint az egyre népszerűbbé váló információs rendszer, a World Wide Web (WWW).

Elektronikus levelezés

Egy levelezőprogram (mail) segítségével szöveges állományt küldhetünk az Internet bármelyik felhasználójának. Ehhez az kell, hogy minden levelezőnek egyedi címe legyen, és a címzés is szabványos legyen.

Az e-mail cím felépítése

felhasználó_név @ gépnév . domain_név . subdomain_név. ország(intézmény)azonosító.

Általánosan fogalmazva egy felhasználói név (username) és egy cím (domain) részből áll, a kettő között a @ jel található. Ez a "kukac" az angol "at" szót jelenti, vagyis arra utal, hogy ez a felhasználó HOL (melyik gépen) található meg. A felhasználói_név egy rövid azonosító, ami nem tartalmazhat speciális karaktereket. A @ (kukac) jel a felhasználói nevet választja el a gépet leíró utána lévő résztől, A cím hierarchikus felépítésű, a legutolsó jelöli a legmagasabb szintet, és így szűkítve a kört. Ha ezt értelmezni akarjuk, akkor a célszerű hátulról kezdeni. Az utolsó egység az ország (intézmény) azonosító országra, vagy az intézmény jellegére utal. Egy rövid lista azokról, amikkel a legtöbbet lehet találkozni:

- EDU Oktatási intézmény az Egyesült Államokban,
- COM Kereskedelmi cégek az Egyesült Államok,
- GOV Amerikai kormány szervezet,
- NET Nagyobb Internet szolgáltató,
- MIL Amerikai katonai szervezet,
- ORG Amerikai vállalatok, amik más kategóriába nem fértek be...
- HU Magyarország,
- CA Kanada,
- DE Németország

...és a többi ország (kétbetűs) kódja

A cím további részeinél pontok választják el a részeket egymástól. A domain_név általában annak a környezetnek az azonosítója, amiben a gép található, az intézmény vagy egy lokális hálózat neve, pl.: kando: a Kandó Főiskola domain neve. Magyarországi felsőoktatási

intézmények domain neve pl.: bme, bke, elte, pote, sote, stb. A subdomain_név akkor létezik, ha szükség van a domén további tagolására, pl.:obuda.kando.hu: a Kandó óbudai részlege. A gépnév értelemszerűen azt a gépet specifikálja a doménen belül, amelyben a felhasználó géphasználati joga (accountja) található.

Az elektronikus levelezés jellemzői:

Bár az elektronikus levelezés a legalapvetőbb a szolgáltatások között, mégis a felhasználó szempontjából van két nagyon kedvező tulajdonsága:

Ha csak levelezni szeretnénk, a vonal adatátviteli sebességének nem kell nagynak lenni, mert egy átlagos levél néhány kilobájt hosszúságú, és ennek átviteli rövid idő alatt történik meg.

Ez a szolgáltatás off-line jellegű: azaz a levél írása és olvasása és a tényleges elküldése időben szétválik. Nem kell folyamatosan hálózati kapcsolatának lenni a levelezőnek, hogy a levélkézbesítés megtörténjen.

Levél fogadásához egyedi e-mail címmel kell rendelkezünk, a levél küldéséhez nem, csak akkor választ ne várjunk.

A levelek küldését és fogadását ténylegesen egy, folyamatosan hálózati kapcsolattal rendelkező számítógépen futó program, a Mail-szerver (levelezés kiszolgáló) végzi. A felhasználók ténylegesen ennek a programnak küldik leveleiket, illetve ettől kapják meg a leveleket. Az elküldött és a kapott leveleket ez a program tárolja, és a címek alapján végzi a hálózaton keresztüli kézbesítést. Lényeges megkülönböztetni a hálózati internet címeket a levélcímeiktől. A levelek címrésze határozza meg annak a gépnek az internet címét, amelyen a levelezés kiszolgáló program fut, és ezen címrész alapján a gépre küldött leveleket egy olyan lista segítségével kézbesíti, amely a gépen a levelezésbe bevont felhasználókat azonosítja.

Levelezés levelezőprogrammal:

Levelezni valamilyen levelező programmal lehet. Mindegyik megvalósítja az alábbi funkciókat:

- levél küldése közvetlenül, vagy egy listán szereplő címzetteknek (send),
- kapott levelek tartalomjegyzék-szerű listázása a levél témája (subject) mezőket mutatva,
- válasz adott levélre (reply),
- levél tovább küldése (forward),
- levél tárolása különböző irattartókban (folderekben),
- levél törlése (delete).

Ha egy levél érkezik, akkor általában nemcsak maga az üzenet jön meg, hanem egy pár soros "fejléc" is. Ez a legtöbb esetben nem tartalmaz az átlagos felhasználó számára lényeges információt.

Internetszolgáltató: Internet-hozzáférést (e-mailezést, csevegést, web használatot) biztosító cég. A nemzetközi szolgáltatók világszerte elérhetők, míg a kisebb helyi szolgáltatók csak egy adott régióban szolgáltatnak.) A szolgáltatásért általában fizetni kell.

A következő információk általában az internetszolgáltatótól vagy a rendszergazdától szerezhetők be, ezek kellenek egy levelezési fiók létrehozásához.

- A fiók típusai (Exchange Server, POP3, IMAP, HTTP vagy egyéb)
- A bejövő, illetve a kimenő levelek kiszolgálójának neve
- A felhasználónév
- Az e-mail cím (például valaki@example.com)
- A jelszó

Az alábbi két módon lehet csatlakozni:

- Telefonvonalon keresztül, modern segítségével. Ha POP3 vagy IMAP kiszolgálóhoz csatlakozunk, az internetszolgáltató megadja a telefonszámot, a modembeállításokat és a szükséges hálózati protokollokat.
- Helyi hálózaton (LAN) keresztül. Ilyenkor a vállalat helyi hálózaton keresztül biztosít hozzáférést az internethez. Ekkor a rendszergazda adja meg a fiókkal kapcsolatos információkat és a hálózati protokollokatm amelyek az e-mail kiszolgálóhoz való hozzáféréshez szükségesek.

Levelezés webes felületen

Vannak szolgáltatók, akik ingyenes levelezési lehetőségeket biztosítanak ingyenes, WEB-es felületen. Ekkor létrehozhatunk magunknak ingyen e-mail-címet, a leveleinket a szolgáltató szerverére kapjuk, és ott tudjuk elolvasni azokat. Ezekben az esetekben reklámokkal, hirdetésekkel találkozunk, hiszen a szolgáltató az abból befolyt pénzből üzemelteti a levelezést is. Itt korlátozott tárhely áll rendelkezésre, általában kevesebb szolgáltatást nyújt a program, de az elemi levelezési lehetőségek megvannak. (Ilyen pl.:freemail, citromail).

Levelezés lista

A listára feliratkozók (ingyenes) minden a listára küldött levelet automatikusan megkapnak. A listára *előfizetni* (feliratkozni) a lista kezelőjének (ez lehet szofver is) küldött e-mailben lehet.

A listák általában egy konkrét témával foglalkoznak, mivel a napi forgalmuk több tucat is lehet, érdemes – még feliratkozás előtt- megtudakolni a leiratkozás módját is. A listákra bárki írhat, az elküldés többnyire automatikus. Ha a listára kerülő leveleket elküldés előtt ellenőrzik, *moderált listáról* beszélünk. Fontos tudni, hogy a legtöbb listán a reklámcélú levelek küldése tilos.

Hírcsoportok (neves group, unsenet neves)

A leveleket témánként csoportosítva rendszerezik és egy központi gépen tárolják, de már nem küldik el senkinek. Aki meg akarja tekinteni egy alkalmas programmal (neves) beléphet és böngészhet a levelek között. A leveleket egy bizonyos idő után törlik. Bárki írhat bele.